

Asia: VN/28937/2021

Arviomuistio pienriitamenettelystä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Arviomuistiossa on hahmoteltu erilaisia vaihtoehtoja pienriitamenettelylle ja arvioitu sellaisen menettelyn säätämisen prosessioikeudellisia erityispiirteitä ja sen säätämisestä aiheutuvia yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Oikeusrekisterikeskus on varallisuusrangaistusten täytäntöönpanosta huolehtiva viranomainen. Sen tehtävänä on paitsi huolehtia sakkoihin, menettämisseuraamuksiin, maksuihin ja saataviin liittyvistä täytäntöönpanotehtävistä myös käyttää valtion puhevaltaa näissä tehtävissä.

Rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetään omatyypisistä (sui generis) asiasta, jossa ei ole kyse tavanomaisesta riita-asiasta eikä rikosasiasta (LaVM 4/2013 vp, s. 2). Kyseisessä asiassa yhteensovitetaan täytäntöönpanossa menettämisseuraamus ja sitä vastaava vahingonkorvaus tai edunpalautus (HE 4/2016 vp, s. 47). Lain perusteluihin kirjatun oikeusohjeen mukaan oikeudenkäyntivaiheessa tällainen asia on tarpeen käsitellä riita-asian käsittelyjärjestyksessä, jotta se voitaisiin tutkia perusteellisesti (HE 80/2000 vp, s. 36).

Rikosvahinkolain 31 §:ssä säädetään rikosvahinkokorvaukseen liittyvästä valtion takautumisoikeudesta siten, että hakijan oikeus korvauksista vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle sinä päivänä, jolloin Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta, ja enintään siltä osin kuin korvausta on päätetty maksaa. Tuomioon perustumattomassa rikosvahinkoasiassa Oikeusrekisterikeskuksen on laitettava vireille valtion takautumisoikeuteen perustuvaa saatavaa koskeva oikeudenkäynti laajana riita-asiana ja käytettävä siinä valtion puhevaltaa, mikäli velallinen ei suorita kyseistä saatavaa vapaaehtoisesti. Rikosvahinkolain 32 §:ssä säädetään, että valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen peritään sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisesti.

Oikeusrekisterikeskuksen näkemyksen mukaan rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentissa säädetty sui generis -asia ja rikosvahinkolain 31 §:ssä säädettyyn valtion takautumisoikeuteen perustuva laaja riita-asia ovat oikeudellisten erityisluonteidensa vuoksi sellaisia oikeudenkäyntiasioita, joihin arviomuistiossa hahmotellut pienriitamenettelyvaihtoehdot eivät vaikuta soveltuvan luontevasti ja jotka on siten syytä rajata näiden hahmoteltujen vaihtoehtojen ulkopuolelle. Muilta osin Oikeusrekisterikeskuksella ei ole toimialaansa liittyvää lausuttavaa arviomuistiosta.

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Sahinoja Antti
Oikeusrekisterikeskus